

EURÓPSKY PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument na schôdzu

A8-0058/2014

9.12.2014

SPRÁVA

o výročnej správe o činnosti európskeho ombudsmana za rok 2013
(2014/2159(INI))

Výbor pre petície

Spravodajca: Jarosław Leszek Wałęsa

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	12
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	16

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o výročnej správe o činnosti európskeho ombudsmana za rok 2013

(2014/2159(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na výročnú správu o činnosti európskeho ombudsmana za rok 2013,
 - so zreteľom na článok 228 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 43 Charty základných práv Európskej únie,
 - so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu 94/262/ESUO, ES, Euratom z 9. marca 1994 o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana¹,
 - so zreteľom na Európsky kódex dobrej správnej praxe prijatý Európskym parlamentom v septembri 2001,
 - so zreteľom na zásady transparentnosti a integrity pri lobovaní, ktoré uverejnila Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD),
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o činnosti európskeho ombudsmana,
 - so zreteľom na článok 220 ods. 2 druhú a tretiu vetu rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre petície (A8-0058/2014),
- A. keďže výročná správa o činnosti európskeho ombudsmana za rok 2013 bola oficiálne predložená predsedovi Európskeho parlamentu 15. júla 2014 a ombudsmanka pani Emily O'Reillyová predložila správu Výboru pre petície 24. septembra 2014 v Štrasburgu;
- B. keďže v článku 24 ZFEÚ sa stanovuje zásada, že každý občan Únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 228;
- C. keďže podľa článku 228 ZFEÚ je európsky ombudsman oprávnený prijímať sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie v rámci jeho súdnej funkcie;
- D. keďže článok 41 Charty základných práv stanovuje: „Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a

¹ Ú. v. ES L 113, 4.5.1994, s. 15.

v primeranej lehote.“

- E. keďže článok 43 charty uvádza: „Každý občan Únie, ako aj každá fyzická osoba, ktorá má bydlisko, alebo každá právnická osoba, ktorá má sídlo v členskom štáte, má právo oznámiť európskemu ombudsmanovi prípady nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie, s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie v rámci výkonu jeho súdnych právomocí.“
- F. keďže toto vymedzenie neobmedzuje nesprávne úradné postupy iba na prípady, keď sú pravidlá či zásady, ktoré sa porušili, právne záväzné; keďže zásady dobrej správy vecí verejných presahujú rámec právnych predpisov; keďže podľa prvého európskeho ombudsmana „k nesprávne úradnému postupu dochádza vtedy, keď verejnoprávna inštitúcia nekoná v súlade s pravidlom alebo zásadou, ktorá je pre ňu záväzná“; keďže tieto zásady vyžadujú od inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie nielen to, aby si plnili zákonné povinnosti, ale aby pri poskytovaní služieb postupovali svedomito a zabezpečili, aby sa k verejnosti pristupovalo náležite a ľudia si mohli v plnej miere uplatňovať svoje práva;
- G. keďže pojem dobrá správa verejných vecí by sa mal rozšíriť tak, aby zahŕňal lepšiu správu, ktorá sa chápe ako neustály a pokračujúci proces zlepšovania;
- H. keďže hlavnou prioritou európskeho ombudsmana je zabezpečiť, aby práva občanov boli v plnom rozsahu dodržiavané, a keďže právo na právo na dobrú správu verejných vecí odzrkadľuje najvyššie normy, ako sa to očakáva od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie; keďže európsky ombudsman zohráva rozhodujúcu úlohu v úsilí pomôcť inštitúciám EÚ stať sa otvorenejšími, účinnejšími a ústretovejšími vo vzťahu k občanom s cieľom posilniť dôveru občanov v EÚ;
- I. keďže Emily O'Reilly bola na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu 3. júla 2013 zvolená za európsku ombudsmanku a 30. septembra 2013 zložila prísahu;
- J. keďže v roku 2013 požiadalo úrad ombudsmana o pomoc 23 245 občanov; keďže v tejto súvislosti získalo 19 418 občanov radu prostredníctvom interaktívneho sprievodcu na internetovej stránke ombudsmana a v 1 407 prípadoch išlo o žiadosti o informácie; keďže 2 420 žiadostí bolo zaregistrovaných ako sťažnosti (2 442 v roku 2012); keďže ombudsman prijal opatrenia v súvislosti s 2 354 sťažnosťami, ktoré dostal v roku 2013;
- K. keďže je dôležité, aby ombudsman mohol poskytovať podrobnejšie informácie o druhoch formátu žiadostí, aby sa dali porovnávať sťažnosti doručené v uplynulých rokoch v elektronickom formáte prostredníctvom interaktívnej webovej stránky európskeho ombudsmana a žiadosti doručené off-line;
- L. keďže ombudsman v roku 2013 začal 350 vyšetrovaní (465 v roku 2012), z ktorých 341 vychádzalo zo sťažností a v 9 prípadoch išlo o vyšetrovanie z vlastného podnetu;

- M. keďže ombudsman v roku 2013 uzavrel 461 vyšetровaní (390 v roku 2012), z ktorých 441 vychádzalo zo sťažností a v 20 prípadoch išlo o vyšetovanie z vlastného podnetu; keďže z uzavretých vyšetровaní 340 (77,1 %) vychádzalo z podnetov od jednotlivých občanov a 101 (22,9 %) od spoločností, združení a iných právnych subjektov;
- N. keďže vyšetovania uzavreté v roku 2013 sa týkali týchto záležitostí: žiadostí o informácie a prístup k dokumentom (25,6 %), Komisie ako strážkyne zmlúv (19,1 %), inštitucionálnych a politických otázok (17,6 %), správy a služobného poriadku (16,5 %), konkurzov a výberových konaní (14,8 %), udeľovania verejných zákaziek a grantov (9,5 %) a plnenia zmlúv (7,4 %);
- O. keďže kľúčovými témami vyšetování, ktoré ombudsman inicioval v roku 2013, boli: transparentnosť v rámci inštitúcií EÚ, etické otázky, účasť občanov na rozhodovaní EÚ, projekty a programy financované zo strany EÚ, základné práva a kultúra služieb;
- P. keďže najbežnejšie problémy v oblasti transparentnosti sa týkajú zamietnutia prístupu k dokumentom alebo informáciám inštitúciami v prípade schôdzí konaných za zatvorenými dverami, ako aj nedostatku otvorenosti pri vymenovaní panelov odborníkov EÚ; keďže prístup verejnosti k dokumentom je jedným z práv, ktoré zaručuje Charta základných práv Európskej únie;
- Q. keďže ombudsman úzko spolupracuje s rôznymi sieťami, z ktorých najvýznamnejšou je európska sieť ombudsmanov zahŕňajúca 94 úradov v 35 európskych krajinách; keďže sťažnosti, na ktoré sa mandát ombudsmana nevzťahuje, sa postupujú tomu členovi siete, ktorý je najvhodnejší na vybavenie danej veci; keďže iným členom siete sa postúpilo 52,5 % prijatých sťažností;
- R. keďže parlamentný Výbor pre petície je plnoprávnym členom európskej siete ombudsmanov; keďže ombudsman v roku 2013 postúpil tomuto výboru 51 prípadov; keďže 178 prípadov bolo postúpených Komisii a 503 ďalším inštitúciám a orgánom;
- S. keďže ombudsman spolupracuje aj s inými medzinárodnými organizáciami, ako je Organizácia Spojených národov; keďže ombudsman, Parlament, Komisia, Agentúra pre základné práva (FRA) a Európske fórum pre osoby so zdravotným postihnutím spolu tvoria rámec EÚ na základe Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD); keďže tento rámec má za úlohu chrániť, presadzovať a monitorovať uplatňovanie dohovoru na úrovni inštitúcií EÚ;
- T. keďže výročná správa za rok 2013 neobsahuje presné údaje o percentuálnom podiele sťažností, ktoré patrili do rozsahu pôsobnosti ombudsmana a na ktoré sa jeho mandát nevzťahoval; keďže má mimoriadny význam, aby sa do všetkých výročných správ v budúcnosti zahrnuli konkrétne údaje, na základe ktorých by bolo možné porovnávať jednotlivé roky a ľahko rozpoznávať trendy a tendencie, pokiaľ ide o prípustnosť alebo neprípustnosť sťažností; keďže podľa správy sa zo 100 typických prijatých sťažností mandát ombudsmana nevzťahuje na 68 a tieto sťažnosti sa postupujú buď vnútroštátnym alebo regionálnym ombudsmanom či parlamentnému Výboru pre petície alebo iným orgánom vybavujúcim sťažnosti, ako je Európska komisia, SOLVIT, Vaša

Európa – Poradenstvo či európske spotrebiteľské centrá; keďže následný postup a informácie o žiadostiach odovzdané iným inštitúciám a orgánom sú potrebné na zabezpečenie toho, aby záležitosti občanov boli vybavované nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote;

- U. keďže zo 100 typických prijatých sťažností sa mandát ombudsmana vzťahuje iba na 32; keďže v 17 prípadoch nedochádza k vyšetrovaniu (9 sťažností sa považuje za neprípustné a 8 za prípustné, ale bez dostatočných dôvodov na začatie vyšetrovania); keďže zo 100 typických prijatých sťažností 15 sťažností vedie k vyšetrovaniu; keďže 4 z nich sa urovnajú počas vyšetrovania, v 4 prípadoch sa dospeje k záveru, že nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, v 1 prípade, že k nesprávnemu úradnému postupu došlo, a 6 sťažností sa považuje za také, kde nie sú dôvody na ďalšie vyšetrovanie;
- V. keďže 80 % (40 prípadov) vyšetrovaní, v prípade ktorých bol zistený nesprávny úradný postup, sa uzavrelo s kritickými poznámkami adresovanými príslušným inštitúciám a 18 % (9 prípadov) s návrhmi odporúčaní, ktoré daná inštitúcia prijala buď v plnej miere alebo čiastočne; keďže v jednom prípade (2 %) ombudsmanka vypracovala osobitnú správu európskej ombudsmanky o vyšetrovaní z vlastného podnetu OI/5/2012/BEH-MHZ v súvislosti s Frontexom; keďže v priemere európsky ombudsman predkladá jednu osobitnú správu ročne;
- W. keďže osobitná správa predstavuje krajné opatrenie európskeho ombudsmana zamerané na riešenie prípadov zlého úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie; keďže európska ombudsmanka by mala ďalej skúmať svoje politické právomoci a rozvíjať nové nástroje a mechanizmy, ktoré bude využívať;
- X. keďže návrhy ombudsmana boli v roku 2012 splnené z 80 %; keďže Komisia, ktorej sa týka najvyšší podiel vyšetrovaní ombudsmana, sa návrhmi riadila v 84 % prípadov; keďže ombudsman každoročne uverejňuje komplexnú správu o tom, ako inštitúcie EÚ reagovali na jeho návrhy týkajúce sa zlepšenia správy EÚ; keďže 20 % miera nesplnenia návrhov ombudsmana predstavuje vážnu hrozbu, ktorá by mohla viesť k ďalšiemu narušeniu dôvery občanov v efektívnosť európskych inštitúcií;
- Y. keďže Európska komisia je inštitúcia, ktorej sa týka najväčší počet sťažností, ktoré dostáva ombudsman; keďže jedno z vyšetrovaní uzavretých v roku 2013 súviselo s príslušnými dokumentmi o ustanoveniach o výnimke pre Spojené kráľovstvo, pokiaľ ide o Chartu základných práv EÚ;
- Z. keďže vyšetrovania, ktoré ombudsman uzavrel v roku 2013, trvali v priemere 13 mesiacov; keďže 22 % prípadov sa uzavrelo do 3 mesiacov, 37 % v priebehu 3 až 12 mesiacov, 14 % v priebehu 12 až 18 mesiacov a 27 % po viac ako 18 mesiacoch;
- AA. keďže ombudsman mal v roku 2013 rozpočet vo výške 9 731 371 EUR a keďže jeho

plán pracovných miest zahŕňa 67 miest; keďže zachovanie postačujúceho rozpočtu a dostatočných ľudských zdrojov má zásadný význam z hľadiska zabezpečenia efektívnosti služieb európskeho ombudsmana a rýchlych odpovedí na sťažnosti občanov;

AB. keďže Emily O'Reilly je prvou ženou, ktorú zvolili do funkcie európskeho ombudsmana;

1. schvaľuje výročnú správu za rok 2013 predloženú európskou ombudsmankou; blahoželá Emily O'Reillyovej k jej prvej výročnej správe vo funkcii ombudsmanky a víta jej prístup zachovať pozitívne pracovné vzťahy a spoluprácu s Parlamentom, a najmä s Výborom pre petície; berie na vedomie, že rok 2013 bol prechodným rokom a výročná správa v značnej miere pokrýva činnosť odstupujúceho európskeho ombudsmana profesora Nikiforosa Diamandourasa, a vyjadruje uznanie jeho odkazu; zaväzuje sa, že obnoví zvyk Parlamentu pozývať ombudsmana na plenárne zasadnutie hneď po jeho zvolení;
3. plne podporuje konečný cieľ, ktorý stanovila nová ombudsmanka, a to prispieť k posilneniu štruktúr a inštitúcií, pokiaľ ide o zodpovednosť a transparentnosť na európskej úrovni, v záujme podpory dobrej správy verejných vecí v prospech každého občana a obyvateľa EÚ a zvýšiť kvalitu demokracie v Európskej únii; opätovne pripomína kľúčovú úlohu, ktorú európska ombudsmanka zohráva pri riešení obáv občanov a pri napomáhaní preklenúť veľkú medzeru medzi nimi a inštitúciami EÚ;
4. zdôrazňuje význam sociálnych médií ako prostriedku komunikácie a nabáda úrad ombudsmanky, aby ich vo väčšej miere využíval s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o činnostiach ombudsmanky a presadzovať práva občanov EÚ; sa však domnieva, že digitalizácia služieb ombudsmanky by nemala viesť k vylúčeniu určitých občanov, ktorí nemajú prístup k internetu alebo nevedia používať internet; vyzýva ombudsmanku, aby venovala osobitnú pozornosť potrebám takýchto občanov, aby tak každý občan EÚ mal zaručený rovnaký prístup a mohol tak v plnej miere využívať služby ombudsmanky; berie na vedomie, že výročná správa ombudsmana bola v roku 2013 prepracovaná a okrem tradičnej tlačenej verzie je teraz k dispozícii aj stiahnuteľná interaktívna verzia vo formáte elektronickej knihy; okrem toho konštatuje, že správa je rozdelená na dve časti, pričom jedna časť je ľahko čitateľný referenčný text uvádzajúci najdôležitejšie fakty a číselné údaje o činnosti ombudsmana v roku 2013 a druhá časť obsahuje podrobný prehľad kľúčových prípadov, ktoré ombudsman v roku 2013¹ vyšetroval;

1

<http://www.ombudsman.europa.eu/sk/activities/annualreports.faces;jsessionid=5B13E9F144EEE88392BEE67DCD7E3B83>

6. vyzdvihuje tento nový prístup ombudsmanky, ktorý má odrážať jej túžbu dosiahnuť, aby inštitúcia ombudsmana bola čo najdostupnejšia a najústretovejšia k občanom; nabáda zúčastnené strany, aby si preštudovali podrobnú časť o vyšetrovaniach s názvom Dobrá správa vecí verejných v praxi: rozhodnutia európskeho ombudsmana v roku 2013 a aby sa ombudsmanovými úvahami a odporúčaniami riadili;7. konštatuje, že v roku 2013 bolo členským štátom, z ktorého prišlo najviac sťažností, Španielsko (416), po ktorom nasledovalo Nemecko (269), Poľsko (248) a Belgicko (153); poznamenáva, že podľa počtu začatých vyšetrení na členský štát je na čele Belgicko (53) a za ním nasleduje Nemecko (40), Taliansko (39) a Španielsko (34);
8. konštatuje, že otázky súvisiace s transparentnosťou sú opäť na prvom mieste ombudsmanovho zoznamu uzavretých vyšetrení (64,3 %), čo v roku 2012 predstavuje nárast (52,7%); konštatuje, že ďalšími kľúčovými témami sťažností boli etické otázky, účasť občanov na rozhodovaní EÚ, projekty financované EÚ, základné práva a kultúra služieb;
9. sa domnieva, že transparentnosť, otvorenosť, prístup k informáciám, dodržiavanie práv občanov a vysoké etické normy majú zásadný význam pre budovanie a zachovanie dôvery občanov a rezidentov v európsku verejnú službu; zdôrazňuje, že dôvera občanov a rezidentov v inštitúcie je nanajvýš dôležitá v dnešnej zložitej hospodárskej situácii; súhlasí s ombudsmankou, že transparentnosť je základným kameňom modernej demokracie, pretože umožňuje kontrolovať činnosť verejných orgánov, hodnotiť ich výkon a brať ich na zodpovednosť; takisto súhlasí, že otvorenosť a verejný prístup k dokumentom sú zásadnou súčasťou systému inštitucionálnych kontrol a rovnováhy; uznáva právo občanov na súkromie a ochranu osobných údajov;
10. poznamenáva, že odporúčania a kritické poznámky nie sú právne záväzné, ale zdôrazňuje, že inštitúcie EÚ ich však môžu použiť ako príležitosť na vyriešenie problému, na poučenie sa do budúcnosti a na predchádzanie výskytu podobných prípadov nesprávneho úradného postupu; naliehavo žiada všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, aby s ombudsmankou plne spolupracovali a zabezpečili maximálne dodržiavanie jej odporúčaní a tiež naplno využívali kritické poznámky; pripomína, že Charta základných práv (článok 41) zahŕňa právo na dobrú správu vecí verejných ako základné právo občanov Európskej únie;11. konštatuje, že veľká väčšina vyšetrení, ktoré viedol ombudsman v uplynulom roku (64,3 %), sa týkala Európskej komisie; uznáva, že Komisia je inštitúciou, ktorej rozhodnutia s najväčšou pravdepodobnosťou priamo ovplyvnia občanov, organizácie občianskej spoločnosti a podniky; chápe, že Komisia je z tohto dôvodu hlavným objektom verejnej kontroly; so znepokojením však poukazuje na to, že podiel sťažností súvislosti s Komisiou vzrástol v porovnaní s rokom 2012, keď dosiahol 52,7 %; nabáda ombudsmanku, aby preskúmala príčiny tohto nárastu s cieľom napomôcť zlepšenie správy Komisie a zvýšiť tak dôveryhodnosť inštitúcií EÚ ako celku; vyzýva novú Komisiu, aby urýchlene prijala opatrenia svojej výkonnosti s cieľom znížiť počet sťažností voči Komisii;
12. so znepokojením konštatuje, že percentuálny podiel sťažností týkajúcich sa agentúr EÚ

sa takmer zdvojnásobil z 12,5 % v roku 2012 na 24 % v roku 2013; navrhuje, aby ombudsmanka uviedla, či k tomuto nárastu viedla väčšia všeobecná informovanosť verejnosti o postupoch podávania a vybavovania sťažností, alebo ho spôsobili iné faktory, napríklad možnosť, že agentúry EÚ nedodržiavajú odporúčania ombudsmana z predchádzajúcich rokov; nabáda ombudsmanku, aby monitorovala vývoj v agentúrach a včas o ňom informovala; podporuje plány ombudsmanky nadviazať kontakt s rôznymi agentúrami s cieľom zdôrazniť význam dobrej správy vecí verejných, riadneho vybavovania sťažností a kultúry služieb;

13. s potešením konštatuje, že percentuálny podiel sťažností týkajúcich sa Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO) klesol v roku 2013 o viac ako polovicu, a to zo 16,8 % v roku 2012 na 7,1 % v roku 2013; vyjadruje spokojnosť aj s tým, že percentuálny podiel sťažností voči Európskemu parlamentu sa znížil z 5,2 % v roku 2012 na 4,3 % v roku 2013; uznáva prácu ombudsmana a úradu EPSO, pokiaľ ide o zníženie počtu sťažností voči tejto agentúre;
14. poukazuje na to, že ombudsman v roku 2013 uverejnil nové znenie Európskeho kódexu dobrej správnej praxe; vyzýva všetky inštitúcie, aby tento kódex plne rešpektovali a vykonávali; vyzýva novú Komisiu, aby prijala spoločné záväzné pravidlá a zásady pre úradný postup v správe EÚ, a najmä aby na tento účel predložila návrh nariadenia; pripomína, že v článku 41 Charty základných práv Európskej únie stanovuje: „Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote“;
15. nabáda všetky inštitúcie, orgány a agentúry EÚ, aby zlepšili svoje výsledky tým, že budú odhodlanejšie vykonávať dobrú správu vecí verejných a uplatňovať zásady kultúry služieb pre občanov; vyzýva ich, aby pomáhali ombudsmanke rýchlym reagovaním na jej vyšetrovanie a aby s ňou užšie spolupracovali s cieľom skrátiť lehoty vyšetrovacieho procesu; podporuje ombudsmanku v jej úsilí o ďalšie urýchlenie vyšetrovacieho procesu a skrátenie časového rámca pre vyšetrovanie sťažností s cieľom slúžiť občanom, ktorí si uplatňujú svoje práva včasným a primeraným spôsobom;
16. konštatuje, že celkové dodržiavanie odporúčaní ombudsmana v roku 2012 dosiahlo 80 %, čo predstavuje mierny pokles oproti 82 % v roku 2011; podporuje ambície ombudsmanky, ktorá chce túto mieru dodržiavania zvýšiť; naliehavo žiada najmä Komisiu, aby vyvinula maximálne úsilie s cieľom zlepšiť svoju mieru dodržiavania; je znepokojený nad skutočnosťou, že miera nedodržiavania odporúčaní predstavuje 20 %, a naliehavo vyzýva inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie, aby v primeranom časovom rámci odpovedali a reagovali na kritické poznámky európskej ombudsmanky a vyvinuli všetko potrebné úsilie na zlepšenie ich miery plnenia následných opatrení tým, že urýchlene uplatnia odporúčania a zohľadnia kritické poznámky ombudsmanky; sa teší na konkrétne informácie, ktoré budú poskytnuté v nadchádzajúcej výročnej správe ombudsmanky o dodržiavaní odporúčaní v roku 2013;
17. konštatuje, že ombudsmanka zistila nesprávny úradný postup v 10,8 % vyšetrovaní, ktoré uzavrela v roku 2013, a v 80 % týchto prípadov adresovala príslušnej inštitúcii kritické poznámky; poznamenáva, že v 18 % prípadov nesprávneho úradného postupu daná inštitúcia prijala návrhy odporúčaní ombudsmanky buď v plnej miere alebo

čiastočne;

18. konštatuje, že ombudsmanka predložila Parlamentu osobitnú správu zaoberajúcu sa absenciou mechanizmu, prostredníctvom ktorého by agentúra Frontex vybavovala sťažnosti na porušovanie základných práv spôsobené jej činnosťou; je presvedčený, že táto osobitná správa bude predmetom správy, ktorú vypracuje jeho Výbor pre petície v spolupráci s Výborom pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci;
19. nabáda ombudsmanku, aby prehĺbila vzťahy a spoluprácu s rôznymi sieťami, najmä s európskou sieťou ombudsmanov a rámcom pôsobiacim na základe Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím; pripomína výzvu Parlamentu vo výročnej správe Výboru pre petície za rok 2012, aby Parlament zriadil sieť zahŕňajúcu petičné výbory v členských štátoch, ktorá by mohla dopĺňať európsku sieť ombudsmanov;
20. pripomína, že jeho Výbor pre petície je plnoprávnym členom oboch uvedených sietí; konštatuje, že v roku 2013 ombudsman postúpil tomuto výboru 51 sťažností;
21. berie na vedomie novú stratégiu ombudsmanky s názvom Do roku 2019, ktorá sa skladá z troch hlavných pilierov vymedzených slovami vplyv, relevantnosť a viditeľnosť; chápe, že ombudsmanka má v úmysle dosiahnuť väčší vplyv prostredníctvom strategických vyšetrovaní systémových problémov, že chce posilniť svoju úlohu prispievaním do kľúčových diskusií EÚ a že plánuje zvýšiť svoju viditeľnosť zintenzívnením kontaktov so zainteresovanými stranami a pritiahnutím pozornosti na dôležité prípady;
22. naliehavo vyzýva ombudsmanku, aby pokračovala v snahách o zlepšenie komunikačných kanálov, pričom by sa opierala sa o prácu vykonanú v rámci Európskeho roka občanov 2013, ako aj o skvalitnenie poskytovania informácií európskym občanom, aby boli náležite informovaní o službách ombudsmanky a oblasti jej zodpovednosti;
23. opätovne zdôrazňuje význam európskej iniciatívy občanov ako nového nástroja, ktorý umožňuje občanom priamo sa zapájať do rozhodovacieho procesu v rámci prípravy európskych právnych predpisov;
24. víta množstvo dôležitých vyšetrovaní, ktoré ombudsmanka začala, ako sú vyšetrovania týkajúce sa transparentnosti v rámci rokovaní o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP), oznamovania nesprávneho úradného postupu v inštitúciách EÚ, transparentnosti v expertných skupinách Komisie, prípadov tzv. otáčavých dverí, základných práv v politike súdržnosti a európskej iniciatívy občanov; so záujmom očakáva výsledky týchto vyšetrovaní;
25. víta rozhodnutie Rady Európskej únie o zverejnení rokovacích smerníc EÚ týkajúcich sa prebiehajúcich rokovaní o TTIP medzi EÚ a USA; takisto víta rozhodnutie Komisie zverejniť viac textov rokovaní EÚ a umožniť širší prístup k ďalším dokumentom v rámci rokovaní o TTIP; sa domnieva, že dôkladné monitorovanie transparentnosti rokovaní o TTIP posilnilo úlohu ombudsmana ako strážcu transparentnosti EÚ ;

schvaľuje žiadosť ombudsmanky, aby európske inštitúcie uplatňovali transparentný politický prístup k TTIP a vykonávali transparentnú informačnú kampaň o tejto dohode; sa zaväzuje, že bude postupovať podľa výsledkov konzultácie o transparentnosti TTIP, okrem iného tým, že posúdi petície o tejto otázke, a to najmä s ohľadom na potenciálny vplyv TTIP a iných obchodných rokovaní na život európskych občanov;

26. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a správu Výboru pre petície Rade, Komisii, európskej ombudsmanke, vládam a parlamentom členských štátov a ombudsmanom alebo rovnocenným príslušným orgánom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európsky parlament zvolil 3. júla 2013 za európsku ombudsmanku Emily O'Reillyovú, ktorá 30. septembra zložila pred Súdnym dvorom Európskej únie prisahu. Výročná správa ombudsmana za rok 2013 preto pokrýva len časť činnosti tohto úradu pod jej vedením, väčšina sa týka práce jej predchodcu Nikiforosa Diamandourosa. Ombudsmanka predložila 15. septembra svoju výročnú správu predsedovi Európskeho parlamentu a 24. septembra 2014 Výboru pre petície.

Výročná správa bola prepracovaná s cieľom odzrkadľovať pranie Emily O'Reillyovej, aby inštitúcia ombudsmana bola čo najdostupnejšia a najústretovejšia k občanom. Správa je rozdelená na dve časti. Jedna časť je tlačенá alebo stiahnuteľná publikácia (aj vo formáte elektronickej knihy (EPUB)), ktorá obsahuje hlavné fakty a číselné údaje o činnosti ombudsmana v roku 2013. Druhá časť obsahuje podrobný rozbor kľúčových prípadov, ktorými sa ombudsman v roku 2013 zaoberal, a je nazvaná Dobrá správa vecí verejných v praxi: rozhodnutia európskeho ombudsmana v roku 2013¹. Táto publikácia je bohužiaľ k dispozícii len v anglickom jazyku, čo zužuje okruh jej čitateľov.

Ombudsmanka zaregistrovala v roku 2013 kontakt s 23 245 občanmi, ktorí požiadali o jej služby prostredníctvom portálu ombudsmana. Veľká väčšina z nich (19 418) dostala pomoc v podobe rady online prostredníctvom interaktívneho sprievodcu na internetovej stránke ombudsmana. Zvyšnú časť tvorili buď žiadosti o informácie (1 407), na ktoré útvary ombudsmana odpovedali, alebo sťažnosti (2 420), ktoré sa zaregistrovali.

Výročná správa za rok 2013 neobsahuje presné údaje o percentuálnom podiele sťažností, ktoré patrili do rozsahu pôsobnosti ombudsmana a na ktoré sa jeho mandát nevzťahoval. Okrem popisu spôsobu vybavenia typickej vzorky 100 sťažností by malo mimoriadny význam, keby sa do všetkých výročných správ zahrnuli konkrétne údaje, na základe ktorých by bolo možné porovnávať jednotlivé roky a ľahko rozpoznávať trendy a tendencie, pokiaľ ide o prípustnosť alebo neprípustnosť sťažností.

Ombudsman začal 341 vyšetrovaní na základe sťažností a 9 vyšetrovaní z vlastného podnetu a uzavrel 441 vyšetrovaní na základe sťažností a 20 vyšetrovaní z vlastného podnetu. Autormi sťažností boli najmä jednotliví občania (340) a od spoločnosti, združenia a iné právne subjekty (101).

Pokiaľ ide o štatistiku krajín, z ktorých sťažnosti pochádzali, na prvom mieste sa umiestnilo Španielsko (416), po ktorom nasleduje Nemecko (269), Poľsko (248) a Belgicko (153). Skutočnosť, že mnohé sťažnosti pochádzali z daného členského štátu, však nevyhnutne neznamená, že sa začal proporcionálne ekvivalentný počet vyšetrovaní. Z údajov za rok 2013 napríklad vyplýva, že v súvislosti so 153 sťažnosťami z Belgicka sa začalo 53 vyšetrovaní, zatiaľ čo v prípade 416 sťažností zo Španielska sa začalo len 34 vyšetrovaní.

Z 350 vyšetrovaní, ktoré ombudsman inicioval, sa 225 (64,3 %) týkalo Európskej komisie, 84 (24 %) agentúr EÚ, 28 (8 %) ďalších orgánov, 25 (7,1 %) Európskeho úradu pre výber

¹ Tieto publikácie sú k dispozícii na internetovej stránke ombudsmana: www.ombudsman.europa.eu

pracovníkov (EPSO), 15 (4,3 %) Európskeho parlamentu, 14 (4 %) Európskej služby pre vonkajšiu činnosť a 10 (2,9 %) Európskej investičnej banky. Keďže Európska komisia je hlavnou inštitúciou EÚ, ktorej rozhodnutia majú priamy vplyv na občanov, je logické, že by mala byť hlavným predmetom sťažností občanov.

Najvýraznejšou zmenou na tomto zozname v porovnaní s rokom 2012 je to, že úrad EPSO, ktorý figuroval v roku 2012 na druhom mieste, obsadil teraz štvrté miesto. Počet sťažností na EPSO klesol zo 78 (16,8 %) v roku 2012 na 25 (7,1 %) v roku 2013.

Pokiaľ ide o predmet vyšetrovaní, ktoré ombudsman uzavrel, dominovali najmä žiadosti o informácie a prístup k dokumentom (118 prípadov), Komisia ako strážkyňa zmlúv (88), inštitucionálne a politické otázky (81), správa a služobný poriadok (76), konkurzy a výberové konania (68), udeľovanie verejných zákaziek alebo grantov (44) a plnenie zmlúv (34).

V roku 2013 ombudsman podnikol kroky v súvislosti s 2 354 prijatými sťažnosťami. V 1 359 prípadoch jeho útvary poskytli poradenstvo alebo prípad postúpili (napríklad členovi európskej siete ombudsmanov či Výboru EP pre petície), v 654 prípadoch bol sťažovateľ informovaný, že nemožno poskytnúť žiadnu ďalšiu radu, a v 341 prípadoch sa začalo vyšetrovanie.

Medzi kľúčové témy prípadov, ktorými sa ombudsman v roku 2013 zaoberal, patrila transparentnosť (napr. prístup k dokumentom), etické otázky (napr. efekt otáčavých dverí a konflikt záujmov), účasť občanov na rozhodovaní EÚ (napr. európska iniciatíva občanov), projekty a programy financované EÚ (napr. oneskorené platby a problémy s výzvami na predkladanie ponúk), základné práva (napr. prípad oznamovania nesprávneho úradného postupu v Agentúre pre základné práva) a kultúra služieb (napr. neprimerané prietahy alebo nečinnosť inštitúcií)¹.

Inštitúcie sú podľa zmluvy povinné vykonávať svoju činnosť čo najotvorenejšie, aby tak podporovali dobrú správu verejných vecí a zabezpečili zapojenie občianskej spoločnosti. Článok 15 ods. 3 ZFEÚ a článok 42 Charty základných práv zakotvujú právo na prístup k dokumentom inštitúcií. Toto právo je v súčasnosti upravené nariadením 1049/2001.

V súvislosti so 118 vyšetrovaniami (25,6 %), ktoré ombudsman v roku 2013 uzavrel, príslušná inštitúcia predmet sťažnosti napravila alebo sa dosiahlo priateľské riešenie. V 202 prípadoch (43,8 %) nebolo ďalšie vyšetrovanie opodstatnené. V 120 prípadoch (26%) nesprávny úradný postup zistený nebol a v 50 prípadoch (10,8 %) zistený bol. V 19 prípadoch (4,1%) sa prijali iné opatrenia².

Ombudsmanova definícia nesprávneho úradného postupu, ktorú schválil Európsky parlament a Európska komisia, znie: „K nesprávne úradnému postupu dochádza vtedy, keď verejnoprávna inštitúcia nekoná v súlade s pravidlom alebo zásadou, ktorá je pre ňu záväzná.” Pre inštitúcie to znamená dodržiavať zásady právneho štátu a dobrej správy verejných vecí a

¹ Podrobný rozbor kľúčových prípadov z roku 2013 možno nájsť v publikácii *Dobrá správa vecí verejných v praxi: rozhodnutia európskeho ombudsmana v roku 2013*, ktorá je dostupná na internetovej stránke európskeho ombudsmana www.ombudsman.europa.eu.

² Poznámka: V niektorých prípadoch ombudsman uzavrel vyšetrovanie na základe dvoch alebo viacerých dôvodov. Percentuálne podiely preto celkovo predstavujú viac ako 100 %.

základné práva.

Ombudsman sa podľa možnosti snaží dospieť k pozitívnemu výsledku tým, že hľadá priateľské riešenie, ktoré by uspokojilo príslušného sťažovateľa aj inštitúciu. Ak však priateľské riešenie nemožno dosiahnuť, ombudsman buď uzavrie prípad s kritickou poznámkou, alebo vypracuje návrh odporúčania.

Kritickú poznámku uvedie vtedy, ak daná inštitúcia už nemôže prípadu nesprávneho úradného postupu zabrániť, nesprávny úradný postup nemá všeobecný dosah alebo ombudsman nemusí prijať žiadne následné opatrenia. Ombudsman môže taktiež vyjadriť kritickú poznámku v prípade, že návrh odporúčania by podľa jeho názoru nebol účinný, alebo keď príslušná inštitúcia neakceptuje návrh odporúčania, ale daný nesprávny úradný postup nie je dôvodom na vypracovanie osobitnej správy pre Parlament. Kritická poznámka je v každom prípade potvrdením pre sťažovateľa, že jeho sťažnosť bola oprávnená, a príslušnej inštitúcii jasne naznačuje, kde pochybila, aby sa v budúcnosti mohla takémuto konaniu vyhnúť.

Ďalšia poznámka predstavuje nástroj, ktorý ombudsman použije vtedy, ak pri riešení prípadu zistí, že je možné zvýšiť kvalitu správy. Zmyslom ďalších poznámok ombudsmana nie je danú inštitúciu kritizovať, naopak, majú jej slúžiť ako usmernenie a rada, ako zlepšiť kvalitu poskytovaných služieb.

Návrh odporúčania sa vydáva v prípadoch, keď príslušná inštitúcia môže nesprávny úradný postup odstrániť alebo nesprávny úradný postup má závažnú povahu či všeobecné dôsledky. V prípade návrhu odporúčania je daná inštitúcia v súlade so zmluvou povinná zaslať ombudsmanovi do troch mesiacov podrobné stanovisko.

Ak inštitúcia, agentúra alebo orgán EÚ neposkytne uspokojivú odpoveď na návrh odporúčania, ombudsman môže vypracovať a zaslať Európskemu parlamentu osobitnú správu. Osobitná správa je krajným opatrením ombudsmana a predstavuje posledný krok, ktorý môže ombudsman pri riešení sťažnosti podniknúť. Potom už je na Parlamente, aby rozhodol o ďalších krokoch, ako napríklad o vypracovaní uznesenia. Osobitné správy sa predkladajú Výboru pre petície, ktorý je zodpovedný za vzťahy s ombudsmanom.

V roku 2013 adresoval ombudsman inštitúciám kritické poznámky v 40 prípadoch. V 9 prípadoch (18%) vypracoval návrhy odporúčaní, ktoré boli príslušnými inštitúciami prijaté v plnej miere alebo čiastočne. V jednom prípade ombudsman vypracoval osobitnú správu¹.

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi partnermi v členských štátoch. Táto spolupráca sa uskutočňuje v rámci európskej siete ombudsmanov, ktorá zahŕňa 94 úradov v 35 európskych krajinách. Patria do nej vnútroštátni a regionálni ombudsmani, petičné výbory a podobné orgány členských štátov Európskej únie, kandidátskych krajín na členstvo v EÚ a ďalších krajín Európskeho hospodárskeho priestoru a/alebo schengenského priestoru. Výbor pre petície je členom tejto siete.

Sieť organizuje každé dva roky semináre pre vnútroštátnych a regionálnych ombudsmanov.

¹ *Osobitná správa európskej ombudsmanky o vyšetrovaní z vlastného podnetu OI/5/2012/BEH-MHZ v súvislosti s Frontexom*, dostupná na internetovej stránke európskeho ombudsmana www.ombudsman.europa.eu.

Úrad európskeho ombudsmana a úrad ombudsmanky v Írsku (súčasnej európskej ombudsmanky) spoločne usporiadali 9. národný seminár tejto siete. Uvedený seminár sa konal 15. – 17. septembra 2013 v Dubline.

Článok 33 ods. 2 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím stanovuje vytvorenie rámca EÚ na podporu, ochranu a monitorovanie vykonávania tohto dohovoru. Jeho členmi sú európsky ombudsman, parlamentný Výbor pre petície a Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, Agentúra pre základné práva, Európska komisia a Európske fórum pre osoby so zdravotným postihnutím.

Úlohou európskeho ombudsmana je chrániť práva osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečiť, aby si správa EÚ uvedomovala svoje povinnosti, pokiaľ ide o tieto práva. Osoby, ktoré sa domnievajú, že niektorá inštitúcia EÚ nekoná v súlade so spomínaným dohovorom, majú právo obrátiť sa na ombudsmana so žiadosťou o nápravu. Začiatkom roka 2014 sa členom tímu ombudsmanky stal vyslaný národný odborník, ktorý sa má podieľať na vypracúvaní pracovného programu v oblasti zdravotného postihnutia a na hľadaní spôsobov, ako lepšie poskytovať občanom a pracovníkom EÚ informácie o ich právach a povinnostiach vyplývajúcich z dohovoru.

Ombudsmanka sa tiež pravidelne stretáva s členmi a úradníkmi inštitúcií EÚ, aby s nimi diskutovala o spôsoboch skvalitnenia správy, zdôraznila význam riadneho vybavovania sťažností a zabezpečila primerané opatrenia v nadväznosti na svoje odporúčania a správy. V záujme podporovania kultúry služieb v rámci správy EÚ uverejnil ombudsman v roku 2013 nové znenie Európskeho kódexu dobrej správnej praxe.

Rozpočet ombudsmana je samostatným oddielom rozpočtu EÚ. Rozpočet ombudsmana v roku 2013 predstavoval 9 731 371 EUR a plán pracovných miest zahŕňa 67 miest.

Pri prezentácii svojej výročnej správy Výboru pre petície ombudsmanka načrtla svoju novú stratégiu s názvom Do roku 2019. Táto stratégia je založená na troch hlavných prvkoch: vplyve, relevantnosti a viditeľnosti. Ombudsmanka plánuje na základe týchto prvkov viesť strategickjšie vyšetrovania systémových problémov (vplyv), posilniť úlohu ombudsmana aktívnym prispievaním do kľúčových diskusií EÚ (relevantnosť) a zvýšiť viditeľnosť svojej inštitúcie zintenzívnením kontaktov so zainteresovanými stranami a upozorňovaním verejnosti na dôležité prípady (viditeľnosť). V záujme zvýšenia transparentnosti je vhodné začať vyšetrovania, ktoré majú veľký význam z hľadiska verejného záujmu. Úloha ombudsmana ako strážcu transparentnosti EÚ by sa preto posilnila dôkladným monitorovaním rokovaní o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	2.12.2014
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 23 - : 0 0 : 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Daniel Hannan, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Edouard Martin, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Sofia Sakorafa, Yana Toom, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Demetris Papadakis, Ángela Vallina, Rainer Wieland
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Klaus Buchner, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska